

3.1.3 Varustuskindluse tagamine

Euroopa energiapoliitika üks nurgakivi on varustuskindlus – see on süsteemi võime tagada tarbijatele nõuetekohane elektrivarustus. Elektri varustuskindlus tugineb neljal sambal (joonis 7). Varustuskindluse komponendid on lahti seletatud järgnevalt:

- Juhtimise võimekus – võimekus hoida elektrisüsteem tervikuna töös ning tulla toime häiringute ja avariidega. Tagada piisav kogus reservvõimsusi.
- Võrgu võimekus – ülekandevõrgu võimekus tagada elektrienergia jõudmine tarbimiskeskustesse, tulla toime enamlevinud rikutega võrgus ja tagada nende kiire lahendamine. Elektri jõudmise eest lõpptarbijani vastutavad kohalikud jaotusvõrgud.
- Süsteemi võimekus – võimekus tagada elektritootmise olemasolu koos piisavate välisühendustega, et tootmine ja tarbimine oleks elektrisüsteemis igal ajahetkel tasakaalus.
- Digitaalne võimekus – võimekus automatiseerida ja tõhustada ettevõtte äriprotsesse, tagades süsteemi igapäevase juhtimise ja varustuskindluse ka suurenevate küberohtude keskkonnas.

Joonis 7 Varustuskindluse sambad

Kõige olulisem elektrituruseadusega Eleringile kui Eesti süsteemihaldurile pandud ülesanne on varustuskindluse tagamine, mis on ka ettevõtte missiooniks. Hindamaks varustuskindluse olukorda, koostab Elering igal aastal varustuskindluse aruande³, milles analüüsib varustuskindluse kõiki aspekte ning annab hinnangu varustuskindluse olukorrale kuni 15 aastat ette.

Eleringi hinnangul tuleb Eesti elektrilist varustuskindlust vaadelda regionaalses perspektiivis ning seda kohalike tootmisvõimsuste ja ülekandevõimsuste koosmõjus. Praegu on riikidevahelised ühendused ning tootmisvõimsused naabersüsteemides piisavad, et tagada Eesti elektrisüsteemi toimimine ka olukorras, kus tarbimine kasvab kiiremini kui prognoositud või olemasolevad tootmisseedmed suletakse enne prognoositud aega. Eelduseks naabersüsteemide tootmisressursside kasutamisele on toimiv regionaalne elektriturg, mis võimaldab elektrienergia takistamatut

liikumist üle riigipiiride.

Juhul, kui analüüsid tuvastavad, et Eestis on tulevikus varustuskindlusega probleeme ehk elektri jaamu on puudu, võetakse kasutusele riiklikud meetmed, mis garanteerivad puuduolevate tootmiseseadmete lisandumise.

Oluline on märkida, et varustuskindluse koha pealt on loomulik, et tekivad ka kõrgete hindadega perioodid – see annab tarbijale signaali vähem tarbida ja tootjatele signaali, et uue jaama ehitamine on majanduslikult mõistlik. Kõrge hind ei tähenda, et varustuskindlus ei ole tagatud.

³ Varustuskindluse aruanded on leitavad Eleringi veebilehelt:
<https://elering.ee/varustuskindluse-aruanded>